

**UCHWAŁA NR XXVIII/256/2023
RADY GMINY WĄSOSZ**

z dnia 26 października 2023 r.

**w sprawie uchwalenia na rok 2024 Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Wąsosz**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 165, 240, 535, 803, M. P. z 2023 r. poz. 160), oraz na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939, z 2022 r. poz. 2600) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wąsosz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Leszek Nieszala

Załącznik do uchwały Nr XXVIII/256/2023

Rady Gminy Wąsosz

z dnia 26 października 2023 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII GMINY WĄSOSZ NA 2024 ROK

Alkohol jest jedną z najpopularniejszych substancji psychoaktywnych, a jego nadużywanie może prowadzić do wystąpienia wielu negatywnych skutków zdrowotnych. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) alkohol jest jednym z największych czynników ryzyka dla zdrowia populacji, większe ryzyko stanowi tylko palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Ze spożywaniem alkoholu związek ma ponad 60 rodzajów chorób i urazów.¹⁾

Z nadużywaniem alkoholu powiązane są m.in. problemy przemocy w rodzinie, ubóstwo i wykluczenie społeczne.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej należy do zadań własnych gminy. Podstawę prawną stanowi ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii ma na celu tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych i narkotykowych oraz zmniejszeniu tych, które aktualnie występują. Podstawowe zadania gminy w tym zakresie to:

- zapewnienie profesjonalnej pomocy terapeutycznej osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków,
- udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej członkom rodzin osób nadużywających alkoholu i biorących narkotyki,
- prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej i informacyjnej,
- ograniczanie dostępności alkoholu i narkotyków.

Zasadnicze problemy alkoholowe i narkomanii występujące na terenie naszej gminy są takie same jak w całym społeczeństwie:

- 1) problemy zdrowotne osób nadużywających alkohol i biorących narkotyki oraz członków ich rodzin,
- 2) zjawiska przemocy w rodzinie,
- 3) łamanie prawa i porządku przez osoby będące pod wpływem alkoholu i w związku z alkoholem i narkotykami,
- 4) wypadki i straty ekonomiczne,
- 5) picie alkoholu i używanie narkotyków przez dzieci i młodzież.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wąsoszu spotkała się w 2022 roku na 11 posiedzeniach. Członkowie Komisji zaprosili 6 osób (jedną dwukrotnie), przeprowadzili rozmowy z 4 osobami uzależnionymi od alkoholu.

W ramach pomocy osobom nadużywającym alkoholu – do biegłych sądowych wysłano 4 wnioski, celem zbadania uzależnienia od alkoholu (o 1 więcej niż w 2021 r.). Biegli wydali 3 opinie (tyle samo, co rok wcześniej), z czego w dwóch przypadkach biegli sądowi stwierdzili uzależnienie od alkoholu a w jednym brak podstaw do uznania za uzależnionego od alkoholu. Komisja w 2022 roku skierowała do Sądu Rejonowego w Grajewie 2 wnioski celem zobowiązania do leczenia odwykowego. Sąd wydał w 2022 r. dwa postanowienia.

¹⁾ Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Szkody zdrowotne, <http://www.parpa.pl/index.php/szkody-zdrowotne-i-uzaleznienie/szkody-zdrowotne>, [dostęp: 27.09.2017].

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wraz z przedstawicielem Posterunku Policji w Szczuczynie przeprowadziła kontrolę wszystkich placówek posiadających zezwolenie na sprzedaż alkoholu. Kontrola dotyczyła przestrzegania przepisów prawa podczas sprzedaży alkoholu. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W programie na 2024 rok podjęto zagadnienia składające się z pięciu zadań:

ZADANIE 1

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- 1) szkolenie pracowników służby zdrowia, pomocy społecznej oraz nauczycieli z zakresu umiejętności rozpoznawania choroby alkoholowej, uzależnienia od narkotyków i przemocy w rodzinie,
- 2) szkolenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o umiejętności prowadzenia rozmów z osobami uzależnionymi i motywowania ich do podejmowania leczenia,
- 3) przeprowadzenie szkolenia sprzedawców alkoholi do postępowania w sprawie sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, nietrzeźwym i kupującym na tzw. zeszyt,
- 4) prowadzenie postępowania zmierzającego do orzeczenia przez Sąd Rejonowy obowiązku leczenia odwykowego wobec osób, które nie chcą dobrowolnie podjąć leczenia, a swoim zachowaniem powodują szkody w rodzinie,
 - a) kierowanie osób nadużywających alkoholu na badanie biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
 - b) kierowanie osób uzależnionych do sądu w celu przymuszenia do leczenia odwykowego,
- 5) zakup i rozprowadzenie materiałów o uzależnieniu od alkoholu i narkomanii oraz o możliwościach pomocy:
 - a) plakaty w placówkach handlowych,
 - b) plakaty, broszury i kasety w szkołach,
 - c) plakaty i broszury w Urzędzie Gminy, Ośrodku Pomocy Społecznej, Gminnym Ośrodku Kultury i Sportu, Ośrodku Zdrowia,
- 6) organizowanie systemu pomocy rodzinom osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków poprzez współpracę z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie udzielania pomocy materialnej,
- 7) podejmowanie działań interwencyjnych mobilizujących osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków do podejmowania leczenia,
- 8) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 9) finansowanie prowadzenia zajęć i programów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

ZADANIE 2

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży:

- 1) prowadzenie w szkołach programów profilaktycznych o uzależnieniu od alkoholu, przemocy w rodzinie i narkomanii,
- 2) podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców,
- 3) zakup książek, materiałów plastycznych, broszur, filmów o alkoholizmie i narkomanii,
- 4) organizowanie konkursów o tematyce przeciwalkoholowej dla uczniów szkół, w tym zakup nagród dla uczestników, które organizują szkoły lub Gminny Ośrodek Kultury i Sportu,
- 5) dofinansowanie zajęć pozalekcyjnych z dziećmi i młodzieżą mających na celu przeciwdziałanie patologii, a w szczególności alkoholizmowi i narkomanii,

- a) zajęć na bazie szkolnych pracowni komputerowych, pływalni i innych,
- b) zajęć w różnego typu kołach zainteresowań na bazie szkół, Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu, Biblioteki Publicznej Gminy Wąsosz oraz jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, Związki sportowe,
- c) zatrudnienie trenera środowiskowego,
- 6) zakup sprzętu sportowego z przeznaczeniem na wspieranie działalności sportowej w środowisku wiejskim w ramach profilaktyki poprzez sport,
- 7) organizowanie spotkań dzieci i młodzieży z terapeutami oraz osobami uzależnionymi, które wyszły z nałogu,
- 8) organizowanie imprez wspierających inicjatywy propagujące zdrowy i trzeźwy styl życia, wolny od uzależnień, w tym imprez kulturalnych, artystycznych i integracyjnych dla dzieci, młodzieży oraz pozostałych mieszkańców (m.in. spektakle teatralne, koncerty, seanse filmowe, wystawy, pokazy, festyny i inne),
- 9) propagowanie pozytywnych wzorców zachowań poprzez organizację i wspieranie lokalnych akcji bezalkoholowych, imprez i festynów,
- 10) zakup wyposażenia placów zabaw i boisk oraz zakup sprzętu do prowadzenia zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
- 11) doposażenie świetlic i innych placówek realizujących GPPiRPA w pomoce dydaktyczne, komputery i sprzęt niezbędny do zajęć programowych (audio, video i inny) oraz finansowanie niezbędnych remontów w tych placówkach.
- 12) inne zadania służące propagowaniu profilaktyki uzależnień wynikłe w trakcie roku.

ZADANIE 3

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i uzależnieniu od narkotyków.

- 1) wspieranie placówek leczenia odwykowego oraz współpraca z Wojewódzkim Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży,
- 2) współdziałanie z kościołem katolickim w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii,
- 3) współdziałanie w zakresie profilaktyki i rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii z policją, sądami, kuratorami, nauczycielami, przychodniami, szpitalem oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, podmiotów prowadzących działalność społeczną i osób fizycznych, które prowadzą lub będą prowadzić działania służące rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu lub narkomanii oraz wspomaganie różnych działań promujących trzeźwość i zdrowie,
- 5) zakup sprzętu sportowego do szkół i Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu celem zorganizowania czynnego wypoczynku dzieci i młodzieży, po zajęciach szkolnych,
- 6) zakup pomocy terapeutycznych i sprzętu dla placówek niezbędnego w leczeniu osób, których podłożem chorób są uzależnienia,
- 7) współdziałanie z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i związanych z narkotykami,
- 8) szkolenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 9) dofinansowanie pobytu dzieci z rodzin z problemami uzależnień, na wycieczkach obozach i koloniach,
- 10) dofinansowanie pobytu dzieci i młodzieży na wycieczkach i obozach organizowanych przez szkoły i parafie.

ZADANIE 4

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

- 1) dofinansowanie świetlic terapeutycznych przyjmujących pacjentów z Gminy Wąsosz w sprzęt i pomoce niezbędne do realizacji zajęć socjoterapeutycznych,
- 2) organizowanie i finansowanie szkolenia pielęgniarek i lekarza rodzinnego w zakresie metod diagnozowania problemów alkoholowych i narkotycznych wśród pacjentów.

ZADANIE 5

Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

- 1) prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie:
 - a) przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, a w szczególności:
 - b) nie prowadzenia, na terenie gminy reklamy i promocji napojów alkoholowych,
 - c) nie sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim, nietrzeźwym lub na kredyt,
- 2) w przypadku stwierdzenia zdarzeń wymienionych w ust. 1, należy powiadamiać policję i zastosować procedurę cofnięcia zezwolenia na sprzedaż alkoholu,
- 3) przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w rodzinach, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe,
- 4) kierowanie osób uzależnionych do Poradni Leczenia Uzależnień,
- 5) występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Realizatorzy Gminnego Programu

Zadania wynikające z Gminnego Programu będą realizowane przez Urząd Gminy Wąsosz we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz szkołami, organizacjami pozarządowymi, placówkami i służbami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

W szkołach prowadzona jest profilaktyka uniwersalna, wdrażane są także programy wczesnej interwencji dla rodziców. Przy prowadzeniu działań profilaktycznych oraz interwencyjnych szkoły współpracują z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi.

Policja, Prokuratura oraz Sąd realizują zadania z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach swoich kompetencji.

Instytucje kultury i organizacje pozarządowe realizują pozalekcyjne, środowiskowe programy dotyczące profilaktyki uzależnień adresowane głównie do dzieci i młodzieży.

Wynagrodzenie za pracę w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się jako kwartalne wynagrodzenie ryczałtowe, za udział w co najmniej dwóch posiedzeniach stacjonarnych, online lub telefonicznie w sposób następujący:

- 1) przewodniczącemu komisji w wysokości 275,00 zł (słownie złotych: dwieście siedemdziesiąt pięć),
- 2) członkom komisji w wysokości 150,00 zł (słownie złotych: sto pięćdziesiąt),
- 3) członkom komisji będącymi pracownikami Urzędu Gminy Wąsosz i Ośrodka Pomocy Społecznej wykonującymi zadania w godzinach pracy wynagrodzenie nie przysługuje,
- 4) podstawą wypłaty wynagrodzenia będzie wykaz sporządzony na podstawie list obecności na posiedzeniach, przez Sekretarza GKRPA prowadzącego zakres tych spraw.